

فلسفه حقوق- معانی حقوق

پژوهشگر -حیب زلمی و عضو انجمن حقوقدانان افغان مقیم اروپا.

اهدأ به دوستداران مکتب حقوق و علوم سیاسی.

کاملاً مختصر

انسان موجودی است اجتماعی که میان همگنان خود به سر میبرد. شخص در اجتماع کوچک خانواده زاده می شود و در سایه مراقبت و تربیت این گروه نیاز های مادی و معنوی خویش را تامین می کند، پس از دوران کودکی نیز او بادیگران زنده گی می کند و با همکاری آنان خواسته ها و نیاز های خود را تامین می کند.

انسان اندیشمند از آغاز خود شناسی دریافت که بقای اجتماع او با آشوب و زورگویی امکان ندارد و ناچار باید قواعدی بر روابط اشخاص از جهتی که عضو جامعه اند، حکومت کند و ما امروز مجموع این قواعد را حقوق مینامیم.

حقوق: مجموع قواعدی است که از طریق موسسات اجتماعی یا دولتی، جهت تنظیم رفتار ایجاد و اعمال می شود.

علم حقوق: دانش تحلیل و سیر تحول قواعد حقوقی است.

حقوق: مجموع قواعد و مقرراتی است که نظم اجتماعی را تامین میکند و در نظام های حقوقی ملی به روش های مختلفی ایجاد می شود.

برای اینکه حقوق به هدف نهائی خود، یعنی استقرار عدالت در روابط مردم و حفظ نظم در اجتماع برسد ناچار باید برای پاره ای از مردم امتیاز های در برابر دیگران بشناید و با ایجاد تکلیف برای گروه دوم توانایی خاصی به آنان عطا کند، این امتیاز و توانایی را که حقوق هر جامعه منظم برای اعضای خود به وجود می آورد حق می نامند که جمع آن حقوق است و حقوق فردی نیز گفته می شود: (حق مالکیت، حق آزادی، حق شغل، زوجیت و غیره که گاه به عنوان حقوق بشر مورد حمایت قرار می گیرد).

به معنی عدالت نیز استعمال می شود و در نظریه (احساس حقوق) حقوق به معنای (عدالت) "حق" واژه بکار رفته است: یعنی آنچه باید در شمار حقوق باشد. درین معنی حقوق مجموع قوانینی است که از نظام جهان یا طبیعت انسان ناشی شده و آنچه عدالت است مشخص می کند.

از نظر مادی انسان موجود ناتوانی است که به تنهایی توانایی مبارزه با طبیعت و دشواریهای زنده گی را ندارد. همه باید به هم یاری کنند و هر یک گوشه ای ازین بار گران را به دوش کشد، تا از مجموع قوای ناچیز آنها نیروی بزرگ به وجود آید و با چیره شدن طبیعت محیط را آماده زیستن کند.

از نظر معنوی نیز انسان محتاج به محبت است و در همه حال خود را نیازمند الفت و معاشرت با سایرین می بیند. می خواهد دوست بدارد و دیگران نیز دوستش بدارند و همین نیاز یکی از عوامل مهمی است که او را بسوی اجتماع می کشد. پس به باور من حقوق مجموع از قواعدی است که روابط اجتماعی را تنظیم می نماید.

به استفاده از:

-مقدمه علم حقوق

-کلیات نظریه عمومی و فلسفه حقوق.